

Id. Görömbei Péter

(Tiszabercel, 1845. december 31-Nagykálló, 1919. június 18.)

A nevet ketten viselték Nagykállóban, apa és fia. Mivel azonban nemcsak a nevük volt azonos, hanem foglalkozásuk, tevékenységi körük, tudományos érdeklődésük is, az utókor emlékezetében alakjuk gyakran összemosódott, összecserélődött, s ez nem is egyszer félreértések forrása lett. Id. Görömbei Péter Sárospatakon végezte középiskolai tanulmányait s a teológiát is. 1869-ben segédlelkészként került Nagykállóba. Két évvel később azonban a közeli Szakolyba helyezték át, majd néhány évig Eperjeskén működött, ott már mint rendes lelkész. 1876-ban tért vissza Nagykállóba, s ott élt egészen haláláig.

Idővel igazi kállói lokálpatriótává lett. Mint tollforgató ember, nagyon sok cikket írt a település múltjáról. Voltaképpen ő alapozta meg a nagykállói helytörténeti kutatást, sőt, nem túlzás azt állítani, az egész megyében is ő rakta le a helytörténetírás alapjait. Nem csak egyházi szakíró volt. Jelentős irodalomtörténeti tanulmányokat írt Tompa Mihályról, Károli Gáspárról és Jósika Miklósról.

Főműve: A nagykállói ev. ref. egyház története, amely Sárospatakon jelent meg 1882-ben. Olyan könyv, amely sokkal több annál, mint amit címe ígér. Művelődéstörténet, iskolatörténet és irodalomtörténet is egyben.

Más önálló művei:

A zászló, mint győzelmi jelvény. Nyíregyháza, 1881; Emlékkönyv a nagykállói ref. egyház hála- és örömmünnepeiről. Nyíregyháza, 1883; A jövő egyháza. Sárospatak, 1884.

A nagykállói ev. ref. egyház története című munkája 1992-ben, 110 évvel első megjelentetése után, reprint kiadásban újra napvilágot látott. (Nagykállói helytörténeti füzetek. 1. Nyíregyháza, 1992.) 1990. május 13-án a nagykállói református templom falán emléktáblát avattak tiszteletére. (A dombormű Tóth Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása.)

Irodalom:

K(iss) G(ábor): „Cselekedetben mutatják hitöket”. Kelet-Magyarország, 1990. március 10. Hasonmás egyháztörténet. Kelet-Magyarország, 1992. július 3.

/Katona Béla: Szabolcs-Szatmár-Bereg irodalmi topográfiája, II. Ajaktól Zsurkig Nyíregyháza : Jósa Múz. 1996./